

**МІНІСТЕРСТВО ВНУТРІШНІХ СПРАВ УКРАЇНИ
ДНІПРОРОВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ВНУТРІШНІХ
СПРАВ**

ЗАТВЕРДЖУЮ

Голова приймальної комісії
Дніпровського державного
університету внутрішніх справ
полковник поліції

Олександр МОРГУНОВ

03 2025

**ПРОГРАМА
ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ
до аспірантури
з іноземної мови**

Програма обговорена і схвалена на
засіданні Приймальної комісії
Дніпровського державного
університету внутрішніх справ
протокол № 2 від 31 березня 2025 року

Голова предметної комісії
для вступу до аспірантури
доктор філологічних наук, професор

Ірина ЦАРЬОВА

Дніпро -2025

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Вступний іспит з іноземних мов (англійської, німецької, французької) до аспірантури має на меті визначити рівень підготовки вступників з іноземної мови та в подальшому спрямувати навчання іноземній мові в аспірантурі з огляду на актуальність інтеграції освітньої системи України в світовий освітній простір і потребу в підвищенні рівня знань аспірантами іноземних мов і навичок активної роботи з міжнародними базами наукової інформації. Програма вступного іспиту засвідчує перехід від навчання володінню іноземною мовою до її практичного застосування, до використання її як засобу отримання та обміну необхідною інформацією.

Програма вступного випробування з іноземної (англійської, німецької, французької) мови складається з таких розділів:

1. Пояснювальна записка.
2. Вимоги до вступників.
3. Зміст вступного іспиту.
4. Орієнтовна тематика завдань.
5. Структура іспиту.
6. Критерії оцінювання виконаних завдань.
7. Рекомендована література для підготовки до вступного іспиту.

II. Вимоги до вступників

Програма вступного іспиту передбачає демонстрування вступниками високого рівня сформованості функціональної, мовної та мовленнєвої компетенцій.

Функціональна компетенція охоплює володіння іноземною мовою з академічною метою, а саме: уміння читати наукові тексти (першоджерела), анотувати та реферувати їх; слухати й конспектувати лекції; готувати і проводити презентації та семінари.

Мовна компетенція передбачає володіння вступником орфографічними, орфоепічними, лексичними, фонетичними, граматичними та стилістичними нормами сучасної іноземної мови.

Мовленнєва компетенція охоплює рецептивні та продуктивні вміння. Вступник до аспірантури має брати участь в усному спілкуванні іноземною мовою в обсязі, передбаченому програмою матеріалу.

ЧИТАННЯ

Вступник до аспірантури повинен **уміти**:

— працювати з оригінальною фаховою літературою відповідно до поставлених завдань, що полягають у розумінні змісту й отриманні необхідної інформації;

- читати й розуміти тексти загальнонаукового та професійно орієнтованого характеру;
- володіти всіма видами читання (ознайомлювальним, переглядовим і пошуковим);
- читати без словника зі швидкістю 500 – 550 друкованих знаків за хвилину (обсяг матеріалу для одноразового контролю – 900 друкованих знаків);
- читати за допомогою галузевого словника зі швидкістю не менш, ніж 300 друкованих знаків за хвилину (обсяг матеріалу для одноразового контролю – не менш, ніж 1200 – 1500 друкованих знаків за одну академічну годину);
- робити висновки на основі переробки отриманої інформації.

АУДІЮВАННЯ

Вступник до аспірантури повинен **розуміти**:

- запитання екзаменаторів;
- короткі висловлювання й коментарі екзаменаторів;
- повідомлення й оголошення на конкретні та абстрактні теми, мовлення яких є нормативним;
- нормативне мовлення суспільного, професійного або академічного спрямування.

ГОВОРІННЯ

Під монологічним мовленням розуміємо:

- представляти себе;
- володіти мовленнєвим етикетом повсякденного й професійного спілкування;
- володіти всіма видами монологічного мовлення (інформування, пояснення, уточнення тощо);
- проводити презентації;
- робити коротке непідготовлене повідомлення з тематики, визначеної екзаменатором.

Діалогічне мовлення включає вміння:

- починати бесіду, вести та завершувати її;
- вести бесіду, демонструючи елементи опитування, пояснення, висловлення власної думки тощо.
- уміти встановлювати контакти в ситуаціях повсякденного, професійного та наукового спілкування (обмін інформацією / дискусія).

ПЕРЕКЛАД

Під час перекладу оригінального матеріалу вступник до аспірантури повинен **уміти**:

- працювати з двомовним та одномовним словниками;
- вибрати з двомовного словника відповідні українські або іншомовні еквіваленти;
- давати повний та адекватний переклад на підставі розпізнавання синтаксичної структури речення.

III. Зміст вступного іспиту

Вступний іспит з іноземної мови до аспірантури передбачає декілька частин і містить низку завдань різних рівнів складності, спрямованих на перевірку рівня сформованості мовленнєвої та мовної компетенцій вступника.

IV. Орієнтовна тематика завдань

Граматичний мінімум (англійська мова):

1. Речення. Порядок слів в англійському реченні.
2. Комунікативні типи речень. Розповідні, питальні та заперечні, питально-заперечні речення.
3. Типи питальних речень.
4. Іменник. Однина та множина іменників. Присвійний відмінок.
5. Артикль (*a/an; the*).
6. Займенник. Особові, присвійні, вказівні, питальні займенники. Неозначені займенники *some, any, somebody, something, anybody, anything* і заперечні займенники *no, nobody, nothing*. Кількісні займенники *many, much, few, a few, little, a little*. Неозначено-особовий займенник *one*. Підсилювальні та зворотні займенники.
7. Зворот *there is, there are*.
8. Слова – замітники.
9. Прикметник. Ступені порівняння.
10. Прислівник. Ступені порівняння.
11. Числівник. Кількісні та порядкові числівники. Дріб. Читання формул, хронологічних дат, позначень часу.
12. Прийменник. Прийменники часу, місця, руху.
13. Безособові речення.
14. Дієслово. Допоміжні та смислові дієслова, дієслово-зв'язка.
15. Спосіб (дійсний, умовний, наказовий). Система часів.
16. Часова система англійського дієслова в активному стані.
17. Часова система англійського дієслова в пасивному стані.
18. Модальні дієслова та їх еквіваленти. Ознаки модальності. Модальні дієслова з перфектним інфінітивом.

19. Узгодження часів.
 20. Пряма та непряма мова.
 21. Умовні речення.
 22. Безособові форми дієслова. Дієприкметник. Інфінітив. Герундій.
 23. Основні суфікси іменників, прикметників, дієслів, прислівників.
 24. Найуживаніші суфікси, префікси англійської мови та їх значення.
- Основні суфікси іменників, прикметників, дієслів, прислівників.
25. Основні випадки виразу модальності і використання форм умовного способу.

Граматичний мінімум (німецька мова):

1. Дієслово. Способи дієслова. Часові форми активного та пасивного стану дієслова дійсного способу.
 2. Наказовий спосіб.
 3. Умовний спосіб.
 4. Модальні дієслова.
 5. Дієслова із відокремлюваними та невідокремлюваними префіксами.
 6. Зворотні дієслова.
 7. Узгодження часів.
 8. Інфінітив. Вживання інфінітива з часткою zu. Дієприкметник I та II.
- Модальні конструкції haben +zu+інфінітив, sein +zu +інфінітив.
9. Інфінітивні групи. Інфінітивні звороти um...zu, statt...zu, ohne...zu.
 10. Залежний інфінітив та інфінітивні групи.

Граматичний мінімум (французька мова):

1. Теперішній час дієслів I, II і III груп. Категорія часу (година, дата).
2. Займенникові дієслова. Займенники: самостійні і несамостійні.
3. Складний минулий час. Найближчий минулий час. Imparfait.
4. Минулий простий час. Давноминулий час. Простий майбутній час.
5. Прийменники.
6. Умовний спосіб.
7. Способи порівняння прикметників і прислівників.
8. Наказовий спосіб. Пасивна форма.
9. Безособові дієслівні форми: Participe présent. Participe passé. Adjectif verbal. Gérondif. Participe passé composé.
10. Passé antérieur. Futur antérieur. Futur dans le passé.
11. Узгодження часів дійсного способу.
12. Особливості відмінювання деяких дієслів III групи.
13. Складносурядне речення. Сполучники.
14. Складнопідрядне речення. Узгодження дієслів дійсного способу.

Лексичний мінімум

Лексичний мінімум має складати не менш, ніж 2500 іншомовних слів і словосполучень, зокрема загальнонаукову і спеціальну лексику.

У цей мінімум входить загальновживана термінологічна лексика за фахом, а також так званий потенційний словник, який має бути сформований під час навчання закладах вищої освіти та який складається з:

- інтернаціональних слів, подібних за виразом і таких, що збігаються за змістом в українській та англійській мовах;
- відтворюваних похідних і складних слів, створених зі знайомих морфем на основі вивчених словотворчих моделей.

Для роботи над літературою з фаху вступник також має знати найбільш уживані фразеологізми, скорочення і позначки, прийняті в цій літературі.

Активний лексичний мінімум має складати не менш, ніж 1200 слів і словосполучень.

Перелік тем для підготовки до монологічного висловлювання:

1. Професія юриста.
2. Країна, мова якої вивчається.
3. Конституція України та США.
4. Цивільне право.
5. Держава і право.
6. Адміністративне право.
7. Міжнародне право.
8. Судова система.
9. Конституційне право України.
10. Конституційне право країни, мова якої вивчається.
11. Трудове право.
12. Кримінальне право.

V. Структура вступного іспиту

1. Ознайомитися із загальним змістом та зробити письмовий переклад оригінального тексту за фахом (за допомогою словника) українською мовою. Обсягом 2000 – 2500 друкованих знаків (час виконання – 45 хвилин).

2. Підготувати анотацію українською мовою до тексту юридичної тематики іноземною мовою обсягом 4000 – 4500 друкованих знаків (час виконання – 30 хвилин). Обсяг анотації – 500 друкованих знаків.

3. Монологічне висловлювання з іноземної мови за темою, передбаченою програмою.

ФОРМИ КОНТРОЛЮ

1. Письмовий переклад державною мовою іншомовного тексту з фаху (зі словником).

2. Реферативний усний переклад іншомовного тексту державною мовою (без словника).

3. Бесіда за змістом прочитаного тексту (запитання – відповідь).

4. Лексико-граматичний аналіз помилок, якщо такі є під час перекладу.
5. Співбесіда в межах визначеної тематики.

VI. Критерії оцінювання виконаних завдань

Знання кожного окремого вступника до аспірантури оцінюються як середній бал за кожне з трьох питань екзаменаційного білета.

90 –100 балів повний та адекватний переклад, а також правильне розуміння іншомовного тексту з фаху; здатність виправляти зроблені під час перекладу помилки; представлення усного повідомлення на одну з вивчених тем (15 речень) у природному розмовному темпі (дозволяються невеликі вимови та лексико-граматичні помилки, які не мають впливати на розуміння змісту повідомлення); спроможність вести бесіду в межах програмної тематики.

65 – 89 балів достатньо адекватний переклад та розуміння іншомовного тексту з фаху; представлення усного повідомлення на одну з вивчених тем (10-15 речень) у середньому темпі (невеликі вимови та лексико-граматичні помилки не мають впливати на розуміння загального змісту повідомлення); адекватна реакція на запитання викладача за темою повідомлення.

50 – 64 балів невідповідність перекладу до тексту оригіналу та неповне розуміння іншомовного тексту з фаху; представлення усного повідомлення на одну з вивчених тем (не менше 10 речень) у повільному темпі (невеликі вимови та лексико-граматичні помилки не мають впливати на розуміння загального змісту повідомлення).

1 – 49 балів виставляється у разі невиконання вимог до рівня знань, який відповідає 50 – 64 балів.

Вступники до аспірантури, які вже мають міжнародні сертифікати з іноземної мови (TOEFL, IELTS, Cambridge English, TestDaF, DELF, DALF), що підтверджують знання мови на рівні не нижче ніж B2, звільняються від іспиту з іноземної мови. Наявність зазначених сертифікатів розглядаються як еквівалент вступного іспиту з іноземної мови на найвищий бал.

VII. Рекомендована література для підготовки до іспиту:

Англійська мова:

1. Варешкіна Н. В. Практикум для студентів-юристів «Підготовка до єдиного вступного іспиту (ЄВІ) з англійської мови за технологією ЗНО» : у 2 ч. : Ч. 2 : навчальний посібник. Н. В. Варешкіна, С. В. Ковбасюк, О. В. Кутузова; за заг. ред. Ю. В. Юлінецької. Одеса : «Юридична література», 2020. 102 с.
2. Зеленська О. П. Types of Crimes. Навчальний посібник з англійської мови. Київ: Вид. ЄУФІМБ, 2016. 279 с.
3. Максимук В.М. Англійська мова для аспірантів та науковців гуманітарно-природничих спеціальностей університетів. «English for PhD Students»: підручник. Львів: Видавництво «Астролябія», 2017. 240 с.
4. Посохова А.В. English Course for Law Enforcement Professionals. Part II (Курс професійної англійської мови для правоохоронців. Частина II): навчальний посібник. Львів: ЛьвДУВС, 2020. 108 с.
5. Рибіна Н.В., Кошіль Н.Є., Собчук Л.В. Англійська мова для юристів: навч. посіб. Тернопіль: Видавництво ТНЕУ: «Економічна думка», 2015. 220 с.
6. Професійна англійська мова для студентів-юристів. Professional English for Law Students: юридичні системи України, США, Великобританії: навч. посіб. Авт. уклад. А. А. Матійчак, І. С. Мурадханян, О. Д. Петренко. Чернівці : Друк Арт, 2017. 255 с.
8. English for Lawyers. За ред. В.П.Сімонок. Харків: Право, 2016. 648 с.
9. McCarthy M. English Vocabulary in Use. Cambridge: Cambridge University Press, 2017. 303 p.
10. Rehabilitation Program for Inmates. Spain : FIIAPP. Francisco Requena Varon Oscar Mejias. 2019. 244 p.

Німецька мова:

1. Сорокіна Ю. М. Німецька мова для студентів I курсу (за кредитно-модульною системою). Харків, 2016. 210 с.
2. Buscha A. Szita S. Begegnungen. Deutsch als Fremdsprache. Sprachniveau B1+. Leipzig: Schubert-Verlag, 2019. 267 s.
3. Duden. Grammatik der deutschen Gegenwartssprache. Mannheim, 2019. 546 S.
4. Duden. Deutsches Universalwörterbuch. Mannheim, Wien, Zürich: Dudenverlag, 2015. 752 s.
5. Erdmenger M. Landeskunde im Fremdsprachenunterricht. Berlin: Max Hueber-Verlag, 2015. 146 s.
6. Heyd G. Aufbauwissen für den Fremdsprachenunterricht (DaF): ein Arbeitsbuch. Tübingen: Gunter Narr Verlag, 2017. 218 s.
7. Langenscheidt. Großwörterbuch Deutsch als Fremdsprache. Berlin, München: Langenscheidt KG, 2018. 1254 s.
8. Deutsche Sprache! Lernen wir gern! A. Miller, B. Schneider. Leipzig: Übung machen, 2018. 356 s.

Французька мова:

1. Alcaraz M., Édito A1: Méthode de français, livre de l'élève. Didier. 2017. 215 p.
2. Baylocq M.-P., Brémaud S., Campopiano S. Édito A1 : cahier d'activités. Paris : Les éditions Didier, 2017. 122 p.
3. Glaud L., Lannier M., Loiseau Y. Grammaire essentielle du français : niveau A1-A2. Paris : Didier, 2018. 201 p.
4. Hirschsprung Nathalie, Tricot Tony Cosmopolite 1 Méthode de français A1 Hachette Livre, 2018. 221 p.
5. Hirschsprung Nathalie, Tricot Tony Cosmopolite 2 Méthode de français A2 Hachette Livre, 2018. 221 p.
6. Hirschsprung Nathalie, Tricot Tony Cosmopolite 3 Méthode de français B1 Hachette Livre, 2018. 221 p.